

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Peca SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETMEYER.

Az életrajzok és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap sz. részét illető
minden közlemények ide intézendők

Bármentetlen levelek csak ismert kezektől
fogadtunk el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen a p o n k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Szombat, november 14.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vilk a postán
küldve:

Egész évre	10 ft — 10
Félévre	5 ft — 5
Nagyedre	2 ft 50
Egy hóra	1 ft — 1

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetitors egyzerbeigattasáért 5 kr
Helyedij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitási 4 hasábsopetitorsért 20 kr.

221. szám

Az imádott vármegye.

(T.) Ki ne ismerné C. . . városában
Emilia zongora tanítónő komikus egy-
szersimint siralmas történetét. Mert hát
szépnek nem volt szép az istenadta; na
persze, gazdagnak se volt gazdag, fiatal-
nak se volt fiatal, s mert ezen hátrá-
nyainak okáért az egész férfi nemből
nem igen akadt udvarlója, gyűlölettel
volt eltelve a férfiak iránt, s így szilárd
elhatározással feltette, magában, hogy
nem fog férjhez menni. Ismerősei gyak-
ran tréfáltak vele: „Na Emilia kisaszony
most tudunk ám egy jó partit.” — „Ó
kérem, kérem! — kiáltá a kisaszony
szörnyűkódva s mintha az ajánlatot ela-
karná taszítani magától, ugy em-elé föl
karjait: „Nekem férfit még csak ne is
emlitsenek. Gyűlölöm őket. Önző ha-
szonleső valamennyi Nem megyek férj-
hez! Nem, nem, nem!”

Hanem egyszer csak a váro-ba ve-
tődött valami lengyel származásu alantas
szőke hivatalnok. Csunya volt mint az
éjszaka, s éppen ugy nem kellett a nők-
nek, mint ahogy Emilia nem kellett a
férfiaknak. Hogy, hony nem és hol hol
nem, elég az hozzá a két elszomorodott
szívü emberi lény, találkozott egymással,
s én bizony már nem emlékszem az is-
merkedés egész ábécéjére, de elég az
hozzá, hogy Emilia kisaszonyról az a
bir keringett, hogy férjhez megy.

De hát Emilia kisaszony, nem gyü-
löli már a férfiakat? — Oh igen. Egész
valójából! De ez az egy kivétel. Ez egy
nagyilekű, becsületes, derék, önzetlen
férfi! Csupa ész. csupa tudomány, csu-
pa műveltség! Oh ő egy dicső férfi ki
a maga nemében bizonyára páratlan!

Elmondtuk pedig a történetet mert
eszkünkbe hozta az Emilia hasonlóan ke-
sérvidus kartársnője a „Pesti Napló”
mely ugyancsak gyűlölettel volt eltelve
az önző mameluk vármegyék iránt me-
lyeket mameluk főispánok, királyitaná-
cosságra vágyó alispánok terelnek a
Tisza Kálmán karjai közé. Mig ime egy-

szer csak fölhasnának az ő szívének
hangjai, kitérve az ő aszott karjai, és
esőkre dudorodnak az ő sápadt kékes
ajkai: „Oh Borsod, Borsod, te isteni
dicső Borsod! Te a vármegye legelő-
kelőbbje, te vezérszerepre hivatott első-
rangú tekintély! Te az országnak sze-
mefénye, a történelem legnagyobb csil-
laga, a megyék példányképe, aki mindig
és mindenütt első voltál! Te vezetted
a nemzetet mert te szülted Deákot, Zai-
nyit és Mátyás királyt; Rákóczyt, Kos-
suthot és Mocsáry Lajost, te voltál a
nemzet turul madara. Ailla kardja és
Arpád védpauza e hon felett!” Es Bor-
sod nem bir csudálkozni önmaga felett!
hogy ő-e hát ő csakugyan, ilyen híres
vármegye volt-e hát ő már az Attila
idejében, és ha csakugyan ilyen volt,
miért nem mondták ezt neki előbb? Es
hogy a „P. N.” is csak most vesz min-
dezekről tudomást?

Hja! Megtalálta zsák a foltját!
Emilia!

Magyarország összes megyéi közül
még eddig csak Borsodnak jutott ki ez
a nagy elismerés. Bízské lehet a szőke
fiatal emberéhez hasonló gráciára. Es
szégyelheti magát a többi önző mameluk
vármegye, mely a „P. N.”-aplóban e
mai napig se volt képes felismerni az
ékesen zengő Kotlik Zirzabellát.

Borsodmegye boldog vőlegénységé-
hez ezennel gratulálunk. A jeles és ke-
ses pár mindenesetre díszre fog válni
egymásnak, és amint, hogy a „P. N.”
megtette Borsod megyét az ország első
megyéjévé. Borsod megye is megteheti
a „P. Naplót” az ország első csillagke-
resztes kidekorálták volna egymást, üdvö-
zöljenek az egymás nagyságának és ha-
zaftaságának hírében. Es jubiláljon ne-
kik a habarék!

— A miniszterelnök jubileuma. Ti-
sza Kálmán miniszterelnöksége 10-dik évfor-
dójának megünneplésére az országgyűlési
szabadelvű párt rendező bizottságot küldött

ki — a főrendi- és képviselőház szabadelvű
párti tagjaiból, — mely eddigelé a következő
intézkedésekben állapodott meg:

Az ünnepélyességek 1. é. november hó
29-én tartatnak meg és pedig: d. e. gyüle-
keznek — később köztudomásra hozandó
óránban — a szabadelvű párt dorottya-u czai
körében, az országgyűlés mindkét házának
szabadelvű párti tagjai s azon párt-
tagok. Kik külön más küldöttségnek nem
tagjai. Innen történik az indulás a várba a
miniszterelnöki palotába, hol a pártnak e
czélra választott szónoka, Vay Miklós báró
koronaőr és főrendiházi tag fog beszédet in-
tézni a miniszterelnökhöz s a párt nevében
az emlékeztet s az albumot, melyet ezen al-
kalomemlékére a párt rendező bizottsága ké-
szítettett, fogja átadni. Ezután fogadja a
miniszterelnök mindazon tisztelő küldöttsé-
geket, melyek e czélból jelentkeznek: végül
az egyleteket és meganosokat, azon sorrend-
ben; mely e végül szünetén időjekorán fog
közölni tétetni.

Ugyanazon nap d. utáni 2 órakor, a
városi vigadó termeiben díszbeöltözve, mely
re nézve a rendező bizottság legközelebb kü-
lön fogja rendelkezéseit közölni tenni.

— Tolnay Lajos a fm. államvasutak
igazg. elnöke lemondásáról közöl nagy hangu
vezércikket a „Pesti Napló”. A hír teljesen
valótlan s mindössze annyi az igaz, hogy
Tolnay két heti szabadságot kért és kapott
a közlek. minisztertől.

Külföld.

Sándor bolgár fejedelem tiltakozik
azon ráfágás ellen, mintha a bolgár sereg
kilepő orosz tisztokról bármiképpen sér-
tőleg nyilatkozott volna. Tudvalevőleg Péter-
várt a fejedelem elleni szigorú rendszabályok
indokolására a többek közt felhozta hogy a
fejedelem az egész orosz hadsereget megsér-
tetle, mikor az említett tisztokról kedvező-
lül szolt, még pedig egy hivatalos alka-
lommal, midőn szemlét tartott a bolgár ha-
dak felett. Noha kezdettől fogva nem igen
volt valószínű, hogy Sándor fejedelem olyan
tapintatlanságot kövessen el, Oroszországban
mégis teljes hitelle talált a dolog s nemcsak
a hivatalos körökben, hanem a közvélemény
előtt is sokat értett a fejedelemnek. Most
Szófiából alaptalanok nyilvánítják az egész
dolgot. Fgyébiránt Sándor fejedelem öcsése, a
bolgár mozgalmak idején éppen Szófiában

kapcsolva. Mindkettőt egyiránt feltaláljuk
már a görög nemzetnél. A szónoklatot a köz-
térén, a törvényszék előtt, államok sorsát
döntve, életteljesen foglalva el azon helyet,
a mit most a diplomácia és a paragrafusok
töltenek be. A felolvasásokat szintén ott
látjuk a legbatalmasabb, a legkedvetlenebb
miveltégi tanítási és gyönyörködtető eszközök
között. Sőt ott szerepel a törvény szék előtt
is. Sophoclesre a legnagyobb görög tragédia-
íróra elaggott korában, hogy végrendeleti in-
tezkedését megsemmisítsék, elméje elgyöngü-
lését akarták rábizonyítani; az ősz költő
a maga melegségére a bíróság előtt egy rész-
letet olvasott fel egyik tragédiájából, és
és azonnal felmentetett.

Azon nemzeti vallásos ünnepélyeken
pedig, a melyek olympiai, isthmiai, corinthe-
si játékok neve alatt a görög nemzet első-
rangú miveltégi tényezői voltak, a melyek
azon az összegyűlt nemzet színe előtt a testi
erő és ügyesség, és a költő lángese ver-
senyben küzdöttek az egyszerű tölgylomb-
koszorúért, nagyon ismeretesek és gyakoriak
voltak a felolvasások. Itt olvasta fel a tör-
ténétirő mivének legszebb részleteit, a drá-
maíró legremekesebb műveit, a költő magas-
szárnyalásu ódait. Iyen olympiai játékok al-
kalmával történt, hogy a még gyermek Thuky-
dides a görögök legnagyobb történetirője,
az első lelkesedést merítette azon felolva-
sásból, a melyet Heródot a történetírás aty-
ja tartott, azon bab-rolkól a melyeket nyert
A classicus miveltés korának hanyat-
lásával századokon keresztül az egész közép-
koron át megfogytakozott mind a szónoklat
mind a felolvasás éltető ereje. Csak néha
rázta fel egy szent Bernát, egy remete Pé-
ter az élőszó hatalmával a világot és a ke-
resztes háborúkban a szó felkeltette az esz-
méit, az erőt, a tettet.

időző Bartenberg Ferencz József hercegezt
szintén megrendszabályozta a német kor-
mány. Tudatták vele hogy vagy nyomban
térjen haza, vagy lépjen ki a némethadse-
regből. A herceg az utóbbit választotta,
azt mondá, hogy véletlenül Balgáriában lé-
vén a mozgalom kitörésekor, nem hagyhatja
el tostvérbátyját a mostani kemoly viszonyok
közé.

A francia politika egyre jobban élén-
külni kezd. Az összes pártok erősen készü-
lődnék a jövő heten kezdődő nagy küzdel-
mekre. A kormány most tanácskozik pro-
gramja megállapításán, melyet hétfőn fog a
kamarának bemutatni. A köztársasági, vala-
mint a konzervatív töredékek kelében élők
tárgyalások folynak bizonyos közös vezér-
eszmék megállapításra s mihelyt a kamara
végleg megválasztja elnökségét, a mi szom-
bára van kitérve, a pártok tusája a legzen-
vedélyesebb alakban fog kitörésre jutni.

Válasz Tólvölgyi Titusz urnák*)

— A gazdasági kormánybiztosokról.

A gazdasági ko many biztoságok esz-
méje, melyet Tólvölgyi Titusz esomaközi föld-
birtokos kezdett fejtegetni e lapokban,
ékeztett tudositásaink sz.rint mindenféle
élénk megbeszélés tárgyát képezi.

Sőt nem kevés örömmel mondhatjuk,
hogy — jelöljünk an-k, miszerint bárhonnan
származzék is valamaly életre való indítvány
az ma már nem találkozik legfelsőbb kor-
mány férfiaknál elfogultsággal csupán azért
mert tőlük származott, — földmiveltési mi-
niszteriumunkban is kedvező fogadtatásra
talált ez eszme, és ha létesítésére a megfe-
lelő legjobb módozat meg lenne alapitva, a
költség tekintetében nem is igen találna
akadályra, mert a földmiveltési miniszterium
költségvetési keretében könnyen lehetne oly
módo sitásokat tenni, hogy e gazdasági kor-
mánybiztosságra az állam külön terhelteése
nélkül is meg legyen a szükséges fedezet
található.

Ezzel természetesen nem érezhetjük
magunkat hivatal mintegy a kormány in-
tenczióit nyilvánítani, mint a melynek elha-
tározása előtt sok mindenféle körülményt
meg kellene fontolni, csupán annak illusztrá-
lására hoztuk ezeket fel, hogy a magyar
mezőgazdaság ilyon segíteni óhajto indít

*) A „Magyar föld”-ből.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

A felolvasásokról.*)

Irta Géressy Kálmán.

Azon tiszteletreméltó bizottság, mely a
debreczeni felolvasó körnek az előtűnik levő
vélfolyamában kifejtendő munkásságát ren-
dezni van hivatta, az első rövid felolvasás
feladatául azt jelölte ki számomra. szolljak
magukról a felolvasásokról, azoknak termé-
szetéről, czéljáról, alakjairól. Többször felme-
rült nygians mind a mult évben bennünket
szíves figyelemmel megajándékozott díszes
közönség — nagy részét e kör tagjai — között
mind a helybeli újságokban azon kérdés is
valyongja nagyobb számban komolyabb tar-
talmu, vagy inkább a gyönyörködtető szép-
íradalmi felolvasásokkal lehetne-e könnyebben
megvalósítani ezen egyecületnek nemcs czél-
ját? Minthogy a t. bizottságot ezen tárgy vá-
lasztásánál láthatólag a közönség és a kör
működése iránti figyelem vezérelte, teljes
kötelesség érzettel fogadtam el parancsát.
Es szólni fogok röviden a felolvasásokról
általában és végül elmondom véleményemet a
a mi felolvasásainkról.

Az élő szónok isteni ereje az egész
világtörténelmet, az emberi művelődés egész
folyamatát eleitől fogva át meg át hatja. Az
ó testamentum felfogása szerint már Isten-
nek tulajdonítottatik, megelőzi magát a terem-
tést, mert nem ugy van előadva hogy Isten
teremté a világosságot, hanem „mondá Isten
légyen világosság és lön világosság.” Igaz
ugyan hogy azon felséges bölcsészeti elmél-
kedésben a teremtés és létet felől, melyet
Göthe a I aust szájába ad, Faust nem elég-
tett esztélyén.

*)Felolvasattott a debr. felolvasó kör nov. 13. tar-
tett esztélyén.

szk meg annyival. „Im Anfang war das
Wort.” Tovább megy „Im Anfang war der
Sinn,” majd ismét tovább „Im Anfang war
die Kraft” és végül így kiált fel: Im An-
fang war die That”. De ez is azt mutatja,
hogy a teremtésnek a lételnek első mozanata
mégis az ige, a szó volt, és a szó után kö-
vetkezik az eszme, az erő a tett.

Találkozunk az élő szóval az emberi
miveldés első kezdetén, sőt mélyen meg va-
gyok győződve, hogy az emberi miveldés
első lépése az volt, midőn az izületlen állati
hangból az élő értelmes szó, mely gondola-
tot fejezett ki, kitorledőldözött. Másik hatal-
mas lépés a miveldésben az, a midőn a
röpke szót sikerült örök időkre állandósítani
a betűnek, az irásnak bilineiseibe verni,
örökéletűvé tenni a jelen perczet. a manak
történetét, és az addig az emberrel együtt
meghalt gondolatot a késő évezredek száma-
ra megmenteni. Itt kezdődik a tudomány, a
költészet és irodalom.

De az élő szónok fontossága azért sem
el nem vesztett sem alább nem szállott sőt
az ő korban mindig jobban kifejtette erejét.
Az ókor legműveltebb nemzetének a görög-
nak miveltésge nem annyira irodalmán, mint
inkább az élő szó erején alapult. Igazsá-
g szolgálatása, állami élet, bölcsészete, költé-
szete. Legbiresebb tanítója, legnagyobb
bölcese Socrates éppen ugy nem irt semmit
nem hagyott írásban, mint nem hagyott ld-
veitónk. A görög bölcsészet éppen ugy az
é szőzn épült mint a keresztén vallás a on
különbösggel hogy az emberi, emez pedig is-
teni szó volt.

Az élőszóok legmagassabb kifej ödése a
a szónoklat, a mely nem más, mint az élő-
szónak a művészettel való párosulása. A fel-
olvasásban pedig az élő szó ereje a betűhöz-
kötött szellemmel a tudománnyal van össze-

De hová lett k a felolvasások? Voltak
e általában? Oh voltak! A sötét klastromok
közös nagy termében jöttek össze a napnak
és az éjnek meghatározott óráiban szük czel-
lájukból a szerzetesek, felolvasták a Kris-
tus kinszenvedéseit, a szentek a martyrok
csodatetteit és halálát, és mindig ugyanazt
éveken, évszázadokon át mindig ugyanazt,
Es lönek a felolvasások a vallási rajongás
előmozdítóit. A szegény barát, a helyett
hogy tanult a gyönyörködtető volna, ezen
felolvasások — legendák — hatása alatt ki-
fejtett rajongásában végig korbácsoltatta
hátát, és hogy az álom se adjon nyugalmat,
lefekvéskor derákára kötötte a belől éles sze-
gekkel kivert övet, ciliciumot, a mely véres-
re marta testét. A középkor egyetemén a
cathedrálról tartott felolvasások a scholastikai
theologia aprólékos szőrszál hasogatásait
tanították. Az élőszónak és a felolvasásnak
tanító ereje mintha megszűnt mintha kihalt
volna.

Végre a 16. században ismét megjelent
a szabad, az élő, az igazán tanító szó. A hu-
manisták és a reformatorok ajkán megzen-
dült a hatalmas fészózat mely a középkor
kárpitját ketté hasította. Melancthon és tár-
sainak, az ujonnan fejlődött ujjászületett tu-
domány férfainak felolvasásai visszaállítot-
ták a tanító szó tekintélyét és fontosságát az
egyetemen, a tudományok mezején. Majd
a 18. század oltá egymásutau alapítottak a
különböző tudományos társaságok, akadémi-
ák, működőjüknek súlyát éppen ugy fektetve
a felolvasásokra, mint tudományos művek
írására. Szóval elmondhatjuk, hogy a tanító
szó teljesen visszanyerte befolyását, tekinté-
lyét a tudomány terén.

(Vége köv.)

ványok, ha életre valóknak látszanak a legnagyobb készséggel találkoznak kormánytörvényekkel.

A Tüvelgyi Titusz ur indítványa mindezt megemlékeztet a legfőbb tanács megfontolást, mert oly reformot tartalmaz, mely kiszámíthatatlan herderével bír mezigazdaságunkra.

Valóban különös, mondhatni meglepő, hogy mezőgazdasági bajaink vizsgálata nál mindaddig nem jöttünk rá.

Pedig hát olyan ez, mint a Columbus tojása, mikor már megvan, mindenki érzi, hogy mily könnyű dolog.

Ugyan képzeljük csak, hogy minő állapotban volna közoktatási igazságszolgáltatásunk, ha az illető miniszterünk is ugyanazon helyzetben volnának, mint földművelésügyi miniszterünk.

A belügyminiszter azt mondja a főispánoknak „rendelem, parancsolom, a közlekedési miniszter ugyan ily formában szólhat a vasúti és megyei közlekedésre felügyelő közvegeknek; a közoktatási miniszter szintén rendelkezik az egyházi és iskolai hatóságokkal, csak az outonon hitfelekezetekkel nem rendelkezhetett eddig, az igazságügyminiszter ugyancsak rá parancsolhat az ügyészségekre, és a törvényszékekre, s bíróságok elnökeire.

Sőt még az ipar és kereskedelmi miniszternek is vannak az országban szerte szét effektuáló közvegei, a kiknek parancsolhat, — csupán a földművelési miniszter az — habár egy személy is a másik kettővel, — a ki mindig csak kérhet, hazafiságra hivatkozhat, de senkinek nem parancsolhat, — azt az egy néhány mezőgazdasági iskolát kivéve.

Pedig, hogy mily jó hatása van annak a hol ő parancsolhat is az a gazdasági iskolák kiállításában a vaknak is feltűnhetett.

Valóban mintegy azt lehetne mondani, hogy földművelési miniszterünk ama nálunk koldus-miniszter, — a ki viszont mindig csak a hazafiságra appellálhat, az ország mezőgazdasági fejlődéséért felelős, de természetesen e felelőssége csak annyira terjedhet, amennyire a kezébe adott hatáskör terjed, — az pedig mai időben vajmi kevés.

Napi hírek.

— A debreczeni ref. egyház tanács November hó 15-dik napján d. e. 10 órákor közgyűlést tart. Tárgy: folyó ügyek.

— Debreczeniek az erdélyi magyar ságért. Balogh Soma kir. adófelügyelő a vezetés alatti tiszt uraktól begyűlt adományként Debreczenből 8 forintot juttatott a magasztos ezéla.

— Jogászból. A helybeli jogakadémia polgárai segély egylettik jávára 1886 január 11-én táncmulatságot rendeznek, s erre már a bizottság meg is alakult. A mely a következő tagokból áll: Elnök: Domahidy Elemér. Alelnökök Br. Fejérváry Imre és Solymossy István, pénztárnok Tóbi István, ellenőr Szuhányi Géza, jegyző Orosz Sándor; b. bizottsági tagok: Bernáth István, Bernáth Lajos, Gr. Csáky Adorján, Falussy Árpád, Héderváry Lajos, Horváth Endre, Ilosvay Bálint, Krasznay Sándor, Moldován László, Pokay Sándor, Ifj. Pallay Miklós, Sipos Béla. Ujváry Ödön, Ujhelyi Vitkai Sándor. — A bizottság semmi fáradságot és költséget nem kímél a bál fénye és sikere érdekében annyival is inkább mivel mint bálok között a legelső. — E bál, melyen a vidék és különösen Szathmár megye intelligenciája szívesen fog megjelenni, reméljük, hogy az idén is fényesen fog sikerülni.

— Uj vasut Debreczenből. A Mórész Pál által tervezett s Debreczentől B. Ujfalun át Pocsajig vezetendő helyi érdekű vasutnak az engedélyezést megelőzőleg fogantatandó közgazdasági bejárás Gyöngyösi János miniszteri osztálytanácsos vezetés alatt a közmunka és közlekedési m. kir. miniszterium által elrendeltetett s megkezdésének határidejéül f. hó 27-ikének délelőtti 9 órája, összejöveteli helyül Debreczen-város tanácssterme tűzetett ki. Hogy a tervezett vasutak szükségessége Debreczennek vagy nem? e kérdés felett ezuttal hosszab fejtegetésekbe nem bocsátkozunk. Csak röviden jellezzük, hogy a mi szerény véleményünk szerint a debreczen-b. ujfalu vonal kiépítése kívánatos, mert a N-Váradra vezető vasutat, mely most 112 kilométer, mintegy 38 kilométerrel tenné rövidebbé. A b. ujfalu-pocsaji vonal kiépítése azonban már kétségbe vonhatóan kárara lenne Debreczennek. B. Ujfalun ellenben annál többet nyerne általa. Az Ermellék legnagyobb részét a várad mihályfalvai és székelyhid margittai vasutak kiépítése által Debreczen már ugy is elfogja veszteti; a Berettyó mentén Pocsajig tervezett vasut pedig kereskedelmi tekintetben bizonyosan B. Ujfaluhoz csatolná azon néhány községet is melylyel Debreczen azon vidékéről még most üzleti összeköttetésben áll. De továbbá a b. ujfalu-pocsaji vasut kiépítése esetén mi debreczeniek még azon kis reményről is lemondhatunk, melyet a debreczen-ermelléki vasut kiépítéséhez a székelyhid-margittai szárnyvasut irányára támaszkodva táplálunk. Hiszen csak 14—15 kilo-

méter ujasutat kell építeni Diószegig, és az Ermellék egyenes összeköttetést nyer a Budapestre vezető tiszavideki vaspályával. S vajjon Gr. Zichy Ferencz, kinek gyönyörű birtokai épen Pocsaj és Diószeg között terülnek el, hogy ezek értékét emelje nem maga lesz azon rövid összeköttöt vasut megvalósításnak legbuzgóbb és legbefolyásosabb harcosa? S akkor soha többé nem lehet kilitása Debreczennek arra, hogy az Ermelléket piacául visszaszeresse.

— Hajdumegye háziipara. Jekelfalussy József a kitűnő statisztikus összehívta a Magyarországi házi iparára vonatkozó adatokat. Ezek szerint Hajdumegyében 3.898 személy vagyis az összes lakosság 2.18 % foglalkozik házi iparral, főként szalmakalapfonással, mely legnagyobb kiterjedésű H. Nánason üzemel itt a szalmakalap fonással, foglalkozók száma 2900 megy. A Jekelfalussy könyve szerint hazánkban Nánás egyetlen hely hol a szalma kalap fonás nagyobb mérvben és eladásra üzemel. A belőle nyert jövedelmet 20000 frtra teszi. Vajjon Henczidáról, a hol igen sok, főként Biharmegyében lett kapás szalma kalapokat készítenek, van-e tudomása a kitűnő statisztikusnak? Nánás jövedelmét pedig a szalma kalap fonásból egy odaváló ur, ki erre nézve sok adat gyűjtött évente 50000 frtra becsüli. Vajha a megye népiszkolájában a szalmakalapfonás tanítása behozzatnék és kellő eredményt érne nek el vele!

— A katonai zenekar ma a „Hungaria” étertermében zeneestélyt rendez a mely alkalomból számos új darabot fog játszani. Belépti díj 30 kr lesz. Ez alkalomból a vendégek számára koronásor fog csapóztatni. A buzgó bérlő kitűnő konyhája általános dícséretben részesül.

— A Telegdi főle fűrdöntézet jövő hetftől kezdve pár napig zárva lesz.

— Felolvasókör első estélye ez új, második idényben csütörtökön tartatott meg a szokott helyen, a városi ház nagytanácsstermében, mely a legdiszesebb hölgy és férfi közönséggel telt meg. A felolvasások sorát Geresi Kálmán főiskolai tanár nyitotta meg, ki a felolvasások történetéről adott érdekes és nagy tetszést fogadott alkalmi áttekintést a legregibb kortól kezdve, a legújabb időkig. A szép értekezés közlését lapunk mai tárcájában megkezdjük. Utánna Zilahy Gyula színtársulatunk kedvelt művésze szavalta el Dr. Pápa Imre „Evek múlva ez hangulatjeljes csinos költeményét. Dr. Oreg János a „Jellem”-ről értekezett a nélkül, hogy a phylsopia nagy tudomány doktora száraz és unalmas maradt volna, sokkal inkább olyan alakban öntötte felolvasásának tárgyát, mely mindvégig édes élvezetet nyújtott a figyelmes közönségnek. A program utolsó száma Szabolcsi Lajosnak jutott, ki „A gyermek apja” című humoros rajzát mutatta be, szintén Zilahy Gyula által. Hogy az ifjú közművelődési egylet minél inkább magához fűzze Debreczen művel. társadalmi osztályát a Koronában egy pompásan sikerült, fezzetlen társas estélyt rendezett. A felolvasókör ez idény történetének lapjaira ennél szebb, diszesebb imitálét aligha lehetett volna rajzolni, minő e kedves mulatság képe. Hiszük, hogy a zárnyitva versenyezni fog vele. Tíz óráig vir pohárazgatás folyt, természetesen toaszokkal felbeszakítva, melyeket Csiky Lajos a kör nagy érdemű elnöke Dégenfeld József gr. ő méltóságára, Kovács János a közönségre és Szolyka Gyula a felolvasókra mondtak. De a leg jobb fűszer a jó vidám kedély hangulathoz a „Kontár” philosoph „Prolog”-ja volt, melyet Bokody; a kitűnő színész olvasott fel. A prologot a Csarnok egész terjedelmében hozza. Tessenek előválni! Mulatni fognak rajta! Ezek után tizenkét követezt, mely a Magyar testvérek kitűnő zenéje mellett hajnalig tartott. Jelen voltak a következő hölgyek: Ajtai Szabó Pepi, Ajtai Ilona, Bakányi Miklósné, Futó Mihályné, Heine Margit Hegedüs Istvánné, Hausner Károlyné, Jablonczayné Kiss Irén, Kossa Albertné, Király Róza, Lengyel Ilona, Löwy Arminné, Nemethy Emma, Nagy Elek, Orokosi Vilma, Polatsk Gizella (Ujhelyből), Papay Imréné, Rottmann Jakabné, Szabó Miklósné, Szabó Emma, Sepsy Mariska, Szlavay nővérek; Szabó Mariska Szabó Margit, Stern Gyöznő, Obláth Irma (Gálszécs) Toth nővérek, és még többen, kiket azonban sajnálataunkra a reporter már nem ősmert.

— O. T. Simon István gőzmalom tulajdonos 25 firtal az önkéntes tűzoltó egylet alapító tagjai közé lépett. Az utóbbi években a humanus egylet alapító tagjai lettek: A debreczen-i kaszinó, Bárc Podmaniczky Géza, Csanak József, Ifj. Fodor István és Bisothka Gábor. Az alapító tagok száma 50 s óhajtott volna, hogy vagyons polgártarsaink minél nagyobb számmal lépjenek az egyletbe alapítókul.

— Gr. Teleki Sándor ezredes halálát jelentette olvasóink csütörtökön a „Debreczen” cz. lap gyászkeretben siratta el a nemes, népszerű grófot és élettrajzi adatokat is csatolt a bizonyára nagy bevertséget előidéző hírhez. Lapunk már negyedik napja hogy távirati értesítést kap. Kolozsvárol Teleki S. betegsége felől s csütörtök óta ezen értesítések egyre növekvő jobbalását jeleznek. Mai távirati értesülésünk szerint az elmúlt éjtel nyugodtan töltötte. Tiszteői bizonyára ve-

lünk együtt a legnagyobb örömmel fogadják e birt s hisszük, hogy a nagy közönség öszi-ohajtását fejezzük ki, midőn az általános becslést és szeretett grófnak mielőbbi teljes fölgyógyulás kívánunk.

— A „Mozaik” című kötetem ivtar. tolt tisztelettel kérem, hogy iverket az előfizetéssel együtt e hó 20-ig nevemre czimezve beküldeni sziveskedjenek. Szabolcsi Lajos.

— Felhívás a debreczeni kiállítóhoz. Minthogy a kiállítási országos bizottsággal a leszámlálás megajtetett, s minthogy emel fogva a tárgyak elszállítása sürgetőssé vált: ezennel felhivatnak a debreczeni kiállító, hogy tárgyaikat becsomagolása végett legkésőbb folyó hó 18-án azaz s z e r d á n d. e. 9 órákor Budapestre a kiállítási területen levő igazgatósági épületben földszint 4 sz. a. Krehlyay Ede urnál vagy személyesen megjelenni vagy megbízottjaikat ez értelembe utasítani sziveskedjenek, más különben a tárgyak becsomagolása és haza szállítása a mondott napra és időben alól írott által fog ugyan kellő felügyelet mellett eszközöltetni, károk esetében azonban sem a hiányos csomagolás sem egyéb tekintetben a szóban forgó ügynek természeténél fogva felelősséget nem vállal. Utazási kedvezményt biztosító igazolványok folyó hó 15-én délelőtti 11 és 12 óra közt a polgármesteri hivatalban a kiállító által személyesen átvehetők. Ez ügyben megkeresések alólírott nevére Budapest Vadászkiürt szállodába czimzendők. Debreczen 1885 nov. 14 Dr. Király Ferencz.

— Városunk dalárdája holnap (vasárnap) tartja a „Bika” szálloda étertermében dal estélyét, mely alkalommal új darabokat is fogunk hallani. Ezen élvezetesnek ígérkező estélyre felhívjuk olvasóink fi, gyelmét.

— A cseplőd utcai ref. templom építése ügyében a lapunk által előre jelzett bizottsági ülés tegnap nem volt megtartható miután Pecz Sámuel megyetemi tanár, a s templom tervezője idejövételét csütörtökről ma délutánra halasztotta. Az elmaradt ülés ma este lesz megtartva s ha a költségvetés nem haladja túl a rendelkezésre álló alapítványi összeg t, az a módosított tervvel együtt már holnap befog mutattni a presbyteri gyűlésnek.

— A debreczeni kereskedelmi szakiskolában tartandó esti tanfolyam, a kereskedelmi számtan, könyvvitel, levelezés, váltó és kereskedelem ismétel e hét folyamán kezdését veszi. Kérnek tehát mindazok, kik e tanfolyamra bejegyeztettek, nemkülönb azok, kik az előadásokon részt venni óhajtanak, hogy f. hó 15-én vasárnap fél 12 órákor a tanintézet helyiségében megjelenni sziveskedjenek, hogy a heti órák számát a legalkalmasabb napokat, órákat és egyáltalában minden a tanmenetre vonatkozó ügyet együttesen megállapítani lehessen. Az igazgatóság.

— Pénzbeszedő, fölvetetik oly egyéni jó bizonyítványokon kívül késpénzben biztosítékkal rendelkeznek, bővebb felvilágosítást ad szívesből e lap kiadóhivatala.

— Hymen. Weisz József helybeli föld-birtokos kedves szép leányát Berta kisasszonyt eljegyezte Fehér Dávid eresényi ifjú kereskedő.

Színház

(V. Gy.) A Karl színház kedvenc kasszadarabja „Az én Lipótkám” került tegnap este színpad színe közönség előtt. A darab meglehetősen elnyűtt szövegű (a megadagodott iparos kút leltőnek neveit fia tönkrejuttat, s a ki a nyomor végső határáig jut, mikor azután veje, kit leányával együtt eltaszított magától, magához veszi s kimentti kétségbeesett helyzetéből) egyrészt mulattató másrészt megrázó epizodok tarkítják. Egyszóval igénytelen meséje dacára is, a darab az újdonság ingerével hat.

A szerepek jó kezekben voltak és a jó szereposztás biztosította az est sikerét. E sikerben legnagyobb része volt Bokodinak (Czevk) ki a darab első felében mulatságos az életből esleltt vonásokkal állította elénk a megadagodott nyárs polgárt — míg a második részben szívesh szőlő tragikummal s megrázó hatással játszta a tönkre ment szerencsétlen, testen lélekben megtört koldus szerepét.

Orley Flóra (Emma) kedvesen énekelte mulatságos couplét s érzés l játszott. Demidov (Lipót) igen jó alakot mutatott be a léha elkenyvezett fiú szerepében. Zilahy (Eros Rudolf) pedig igazi művészzel játszta végig a leánykeresi jelenetet. Játéka minden ízében igazi, természetes volt s a közvetlenség erejével hatott.

A „Tékozló” nagyhírű látványosság még mindig szuflot ház előtt került színpad Debreczenben; mennyivel inkább meg fog telni a színház s z e r d á n, a mikor a gyönyörű kiállítású darab a társulat buzgó színművésze és fardhatatlan rendezője S o m o g y i jutalomjátékára fog színpad kerülni. A szerepek ezen előadás alkalmából mind elsőrendű tagok kezeiben lesznek. Az előkészületek az előadásokra nagyban folynak,

Színházi hírek A színtársulatnál történt tömeges betegség folytán igen nehéz feladat a színgazdátára, hogy állandó játékrendet hosszabb időre körülhessen. A legközelebbi napokon a következő játékkend van előírányszva. V a s á r n a p „A három esőri kacska” bohózatos operette. — H e t f o l n „A cigány Panna” énekes népszimű. — Kedden „A fekete gyémántok” új szimű J o k a i t o l — Szerdán S o m o g y i K a r o l y jutalomjátéka „A tékozló” tündéri szimű. A színgazdát minden áldozatra kész amit a színgy érdeke és a közönség igényei kielégítésére tenni lehet, így egy kitűnő tenor operette és opera énekest szerződttetett V a l e n t i n Lajost, ki Szegeden, Aradon és Váradon a közönség mű-jét teljes mértékben ki-elégítette; jelenleg a m. k. opera színház tagja Bpestén. Már a héten megérkezik és föllép az új tenorista kibizonyára új lendülettel fog adni az operette előadásoknak. A drámai előadásoknál is változatosság áll be, D e m i d o r, Z i l a h i és F o l l i n u s n é, kik eddig legkevésbébb debüttoztak, bár a társulat legjelesebb tagjai egy egy hatásos darabban lépnek fel — Z i l a h i „Armány és Szerelem”-ben, D e m i d o r „Frómont és idősb Róslar”-ben. Valentin tenoristáról felemlíthetjük, hogy oly fizetéssel lett megkínva, a milyen a vidéken páratlanul áll, csak ezután lett hajlandó az operaházat ott hagyni. Kétségkívül a legjobb tenorista a vidéken. A színgazdától részéről tapasztalt áldozatok akkor a midőn a város részéről körül belül ezer firtal kevesebb támogatásban részesül mint előde, t. i. 250 firtot a festésre megvont a város és az 1-ső számú páholy használata és elvonatott tőle a mi körülbelül 500 firt, akkor a midőn a s z i n é s z e k fizetése körülbelül 30 százaléka emelkedett a mutévihez irányozva, — valóban a legmelegebb pártfogást érdemlik meg.

CSARNOK.

PROLOG.

a második felolvasási évadhoz.

Debreczen 1885. november 12.

Az a jó publikum, mely itt összegyűle — Midőn már egy próbán átesett a füle. Mely március óta minket nem felelt el. Légyen üdvözölve illő tisztelettel!

Tisztelt jó publikum! tapsol-e quantum satis — Noha csak szellemi ételt adunk grátis — De kinek pénze nincs, itt bíz' keveset fal. Drágán adja Jónás . . . nyelnél-e a csehhalt!

De azért ám nem rossz a dolgok új rendi; Mert most az első is titulus bibendi. . . A mely így kezdődik; nem lehet bus évad, Felolvasásokból nem lesz senkié vad!

Hogy ez így kezdődik, én bizony nem bánom; A komolykodásnál jobb a dinomdánom; Fecske, golya elszállt s ritka lett az ünge. A tánczolóka lába most kezd lenni fűrge.

A nagyképű bölcsek már akármit mondnak, En bizony mindenkit tartok nagy bolondnak. A ki komor s morgós, mint a megött medve, S szégyenli, ha szottyan néha egy kis kedve.

Ur, dandy, filiszter és szellemi harcos. Legyen vig, mert immár megforrott a karcos; Lehet kvaterkázni s kocczoztani nyalkán; Noha még zavaros, jócskán, a Balkán.

Ösz van, kiürültek a nyaraló kertek, Most kerülnek sorra tombolák, koncertek; Létszen batyuból is, s néhány nóbél piknik, Kolont is rendeznek; a rendőrgondja kik? mik?

Lesz-e, a mi tavaly a tapsot aratta: „Biká” ban szimfonyás szörnyű csinad-ratta? . . . Mendelsohn, Liszt, Mozart s több ily finom; Melyeket „műértve” vajh hányan hall-gtunk?

En is hallgattam, de beláttam hamar azt, Hogy ugy vagyok vele mint a jámbor paraszt.

Ki Kaviárt evett, mit nem feled el. De azért dicsérte, hogy: „uri eledel”!

Csak arra lelnének valami módon szert, Hogy meg legyen tartva egy bizonyos „k o n c e r t”

Melyen minden egyes zenész visel áldozat. S Bismark tartja kézben a vezénylő pálcát;

Hej! „E u r o p a i . . . koncert”! mi less véled? Nótáidtól vajjon meghal, vagy föléled? Az az ugynevezett szégyény „beteg ember”! Philippopolisba a ki menni nem mer.

Bolgár bugyogója bű, de szik a hona, Lett hát náluk még a leány is katona,

Szép Rum De alig va

Hozzánk i S piaci k

Ótthon eg Per analó

Irigykedve Hogy a ha Kivel út r

Vagy száz

Borul a lá A bocskor

Tette vad . . . Lukab

Ha ott ha Örülünk a Sziveinket Hagyjuk s

A harszi k Es ember Midőn fene Járjunk sz

Együtt má Es belépti A bus mag Hogy még

Mult szerd De hát me Mert azt n Kinek a S

Csüörtök! Hogy te va Bár Szerda „Akkor ott

Ma virr

Az első

Négyen eg . . . Ha m

„Felolv

— Kis t

„Netto

Azután jö

„A jelle

— Nyeltük

Mert ő nek

Pesti püsp

Epilógom t Hogy tud

Óézet dolg Hogy a tu

Derék Hon A gyern

Tudós köly S most pro

Jövő estély Majdan

Tavalyi jeg I i nehéz t

Csak félve

Nem lesz e

Szó nélkül Vészharang

Világos el Kálomista

Elhunyt s — Csak p

Kálomista

Mert neki t Legyen igé . . . Annál

Iyen sokol Egyik vég E ü c h e t Felolvasó k

Ha megtan Hogy mily

De ne csa

Hanem azt

Adomázó d De aztán m Ha komoly . . . Es te

Szép Ruméliába nagy sebtén berukkol,
De alig van benne: már vesztettül drukkolt!

Hozzánk is jött néhány, Szófia tájárul,
S piaci kut mellett sok paprikát árul;
Otthon egy hősükeek ki hadvezér leve,
Per analógiam „Paprikoff” a neve?

Irgykedve töröm a fejemet azon,
Hogy a harcra indult sok bolgár amazon
Kivel út majd össze? szerbbel? vagy tőrökkel?
Vagy száz ránczu szeknyás nagy orru görög-
röggel?

Borul a láthatár amott kelet felől,
A boeskoros bolgár masirozik elől;
Tette vadit rázot s prédára hi oláht
... Inkább termelt volna jó kártifolát!

Ha ott harcra vágnak fiatalok, vének,
Uruljunk a magunk jóbékességének!
Sziveinket béke reménye lengi át,
Hagyjuk szegen lógni a rozsdás Fringiat.

A harci kürt helyett szóljon a hegedű,
Es ember vér helyett folyjon szőlő nedű!
Midor fenekedik bolgár, rácz egymásra,
Járjunk szorgalmasan a felolvasásra!

Együtt már műsora a sok szebbnél szebbnek
Es belépti díjat az idén nem szednek...
A bus magyarkák sem mondhatják ellene:
Hogy még ennél is jobb és olcsóbb kellene!

Mult szerdára vala tervezve kezdete;
De hát megkezdeni akkor nem leheté;
Mert azt mondák sokan: vigye el az ördög,
Kinek a Szerda kell és nem a Csütörtök!!

Csütörtök! Csütörtök! hej! honnan ered a?
Hogy te vagy a kedves és nem a Szerda?
Bár Szerda mellett is a votum vala sok:
„Akkor ott-onn vanak a boltoz inasok!”

Ma virradt ránk, vagy inkább este-
ledék:
Az első csütörtök... s babérait
szedék:
Négyen egymás után, minden tréma nélkül.
... Ha mind ilyen rövid lesz: publikum
kibékül.

„Felolvasások”-ról hángzék sok szép
ötlet,
— Kis templom óráján épen mikor öt-
lett —
„Netto tiznöt perczet”, számlál-
tuk bámulva
Azután jött tiz perczes szép vers:
„Evek mulva”, ...

„A jelle”- festése tartott harmincz
perczet...
— Nyeltük jó izüen, mint a zsíros steer-
czet —
Mert ő neki másnál hosszabb ám a „per-
czet”-e...
Pesti püspök úrtól tanulta így: per-cze.

Epilógom nálla rosszallást aratott,
Hogy tudósna mondám én a szá-
maratott...
Ózlet dolga!; olyat tölem csak nem várnak?
Hogy a tudóst tartam és mondjam s za-
máznak!

Derék Honolulu most vissza sem lépett...
A gyermekapja róltöt perczes
képet. —
Tudós kölyökéről ki kérdezni szeret.
S most professzoránál eszi a kenyeret.

Jövő estélyen a kritikát kiállja:
Majdan „A nevetés psychologi-
ája”!
Tavalyi jegyzőnknek kenetes szájából,
Li nehéz témákon könnyedén átlábol.

Csak félve remélem, hogy e kis „Muri-
tán”
Nem lesz ellenére? ...; mert ő nagy Pu-
ritán!
Szó nélkül nem hagyja a halott napot
Vészharangként kondit ősi vaskalapot. —

Világos előttünk immár sok dolog ma.
Kálomista népnek tilja ám a dogma:
Elhunyt szerettei hantján könyörögni...
— Csak papnak... stóláért... szabad
imát nyögni!

Kálomista halott élete szomorú...
Mert neki nem dukál virág és koszorú!
Legyen igénytelen, mint a tisztás kása
... Annál dicőbb lesz majd a feltámadása!
Ilyen sokoldalú ész, hej! sokat is ér!...
Egyik viglettől a másikig elkísér:
Eüchetikában imádságra oktat.
Felolvasó körben nevetésre szoktat.

Ha megtanulhatjuk, nagy dolog megy végbe,
Hogy milyen imádság jut könnyen
az égbe? ...
De ne csak azt tanulj, hogy mikép kö-
nyörögj
Hanem azt is tudj, hogy mikor s ho-
gyan röbögj.

Adomázó dühös, hogy ha nem nevetett;
De aztán más részről, mondhatom jaj nekéd
Ha komoly dikező a páthosztól dagad...
... Es te épen akkor röböntek el magad.

Hézag pótló mi lesz az Eüchetika!
Lelki szenvedőknek jó s olcsó patika...
Lesz benn recept egész élted folyására...
... S nyoczvanót krajczár lesz mindös-
sze az ára!

S babérjának vajjon kis ágát töré-
Feolvasásával a magyar Thöré...?
Hogy mi lesz a tárgya?, még titokban
vagyou;
De azért sejtethetjük, hogy szép lesz az
nagyon. —

A harmadik este következik rája!
Ragyogó s lehellő csillag fizikája.
Sötét égbolt rogyog miljó csillag-mécsből...
... Da ragyogó kereszthullik esu-
pán Bécsből!

A másik nem az Eg titkaiért harezol,
Szépirodalommal bennünket megkarezol,
Milyen lesz most vége? megint sir? vagy
flastrom?
A milyen a harez lesz, olyan lesz a fastrom.

A negyedik este szintén elérkezik
„Debreczen”-redaktor akkor értekezik. —
Tárgya lesz franczia, német s magyar re-
gény
Sima cifferblatt-tal hej! nem sima legény;

Az ő ujságjától már magam is félek;
Pedig hát ő maga lágy költői lélek!
Vezér cikkeiből, melyek jegye... r. e.
A menykő ismerne poéta emberre!...

Később is fellépend „Frakk, klakk és
lakk”-jával,
Es „Agatta”-című verses novellával. —
Vajjon kit nyakgat meg e czimen: Aga-
ta?
Tán „Iparos”-körben ki képet aggata!?

Agatta! Agata! fikkom adta frakk, lakk;...
Hoztál Kosuth-képet?, no megállj, meg-
raklak!
Fuser vagy! arezára festéd a rá-
czokat...
... A fotelra kellet volna rakni so-
kat!!

A legnagyobb honfi csak mi bennünk
bizott
Es sok hymuszunktól bizonynyal meghizott!
Es te még sóványnak merted öt feste-
ni?!!...
Hiszen hussal sem bir szegénynek teste ni!

Szeretjük, imádjuk nagy hazánkfát mi?
De az ábrázatját nem akarjuk látni;
Hogy Ő neki tetszett, az nem elég mot-
tó...
Ahoz Gili Balázs ért... és Her-
mány Ottó!...

Az egyik „Juliusz”-„ála Mikszá-
t”-gyártja,
A „rajz”-okat, hogy ha a tollat be-
mártja;
„Kis Vitéz”-től szintén könnyen telik a
karcz...
Vig, bus, ma és mindig, a mikor csak
akarsz!

Egy jeles orvosunk ismét fog szólni,
Thémája mostan is lesz: egész szeg-
tani.
Testünk nemes szajtját: a vért tárgya
landja,
Gyűjti adatait, mint a serény hangya —

Fránya egy szajtám ez! ha kevés-
nagy fátum...!
De használt ellene; ferrum oxidá-
tum!
Mig, ha nagyon sok van s a fejedbe
fut át...
Váratlan vendégül kaphatsz lapos gutát:

Ha kevés a véred, praescribálnak vasat,
S keserű vizeket, ha poczkos a hasad...
Használ-e?, nem lehet tárgya kritikának;
Egynek biztos használ; szegény patikának.

„Bűnügyi védelem” szintén sorra
kerül!
Jó lesz meghallgatni, a ki bajba merül. —
Legyen hallgatója, sok, sok, azt ki
vánom...
„Debreczen”-júság is hallgasson, nem
banom. —

Állatoknál is van társadalmi
élet!
Sok régi erényünk már az övéké lett...
Nekünk, embereknek, társadalmunk betek,
Rangkorságunk, gögünk s más hibánk ren-
geteg!

Egy szó miatt legjobb barátunk elpártol!
... Tanuljunk türelmet a békés szamar-
tól...
Ne nézzük, hogy kissé nagyocsa a füle...
... S hogy nem úgy énekel, mint a fü-
lemüle. —

Hüségből jó példát mutatnak az ebek,
Es meg nem vetendők a piczi verebek;
Hogy szeretik egymást, a weibi és mandi...
... Azok tudják ám, hogy mi az „ars
amandi”!...

*) Theuriest,

Fel fog olvasatni üvegyártás titka,
Söt fujatni is fog flaskó, pedig ritka;
Mert nem lesz bedugva dugóval a szája,
Es a deczi-stümpöly nem lesz ütve rája. —

A nagy T.” is eljön valamelyik esten,
Társadalmi rajzzal: „Vendég Buda-
pesten.”
Hej! ki az idén volt Babapest vendége...
A multságának koppasztás lön vége!

Vendégül lerándul hozzánk Budapestről,
Gondoskodva egy vig nevetető estről,
Suhogó, a picziny testbe zárt nagy
lélek;

Jól fogunk mulatni, oly igaz, mint élek!
A nő, mint nevelést tárgya” lesz
jó téma,
— Hallgatóság leend figyelmes és néma —
Mert szép fiatal pap olvas fel e czimen,
... Kit nem ejthet rabul rózsá- békös
Hymen!

Hej! nagy önzetlenség: szép rózsát nevelni,
Melyben csak másoknak fog majd kedve
telni...
Ilyen sorsban nevel hölgyeket sok szent pap!
Rózsát nem szakíthat, feleséget nem kap;

Keserű lét után rég pihen Kerényi,
Félig elfeledék művei, erényi;
Föltámasztja Barna, a kis zöke félig...
... Nevét az ennyémnel sokan meg-
cserélik. —

Ki a multkor fejté Koch theoriáit,
Dicsősséget mostan Hausen-éből áhit;
Hippnotikus álmod, ezt a rette-
netest...
Fogja magyarázni, melyben merev a te-
t,

Sőt, horrendum dietu, mutatványt
produkál:
Mereven alvó nőt, szépet, a mint dukál;
De még nincs Medium, vagy női média
... Utóbb elmarad az egész komédia!

Szántó vető Doktor bajuszt sohse pedre;
De tudományának nagyon mély a medre...
Mindent komolyan vesz s mit sem negélyez ő
Az ő érdeme a „kölcsön-szegély”-ző.

Multkor luxusról szolt, most kifejté
nyomban:
Hogy milyenek a nők a társadalom-
ban?
Ismeri a nőket s lefesti emberül...
De végre ő is majd hálójukba kerül!

Egyik Csütörtökön Szombati-
nap leszén;
A költők szerelmét megértjük ég-
szén, —
— Sok a gondolatja s tolla igen ügyes...
... De azért megbukott Rechnitz Bódog
Frigyes!...

A főiskolának népszerű quaestora.
Ki a műkedvelők érdemes Nestora,
S kinek sok női kegy jutott osztályrészü,
Humoros karczolat írására készül.

Ezután tótokat jelez a nagy lista,
Sorban jönnek hárman: Laci, Béla, Pista;
Na mo’ d’uszu; szépen össze tudták
hozni!
... Pedig hát nem járnak fizeket (rótozui

Egyik adomákat s hírlapiró
népet,
A másik szervetlen világból fest
képet,
Harmadik lakásról beszél; ez a Pista.
— Mindhármán jó tótok, egy se Hur-
banista:

Jönnek aztán sokan egymásnak a nyomán:
Nevelés, tudomány, természet tu-
domány;
Tanulságos dolgok s okosak merőben;
... Bárcsak megérhessük egészszég, erőben;

Történelmi tárgyról három mű is
készül:
Jut belőlük rövid, s szelid, osztályrészü!
De juthat hosszú is s véres, mint a hurka...
— Zápolya korából Martinuzzi
Gyurka. —

S olyanak a száma a tuczatot rugja,
Ki hogy mi lesz olvas fel? még maga se tudja!
Hogy mi lesz hát? oda észszel fel nem érek!
— Tudatlanságomért bocsánatot kérek:
Csak tessék feljárni a városházára,
Csütörtökön este, pontban öt órára!
Hosszadalmasságért nem lesz ok panasza;
— Sokan alig szabták művök egy araszra.

Némelyik versecske alig tart öt per-
czig...
Az olyan már aztán piczi lesz és herzig.
Ki most el nem aludt, ott sem jön rá
álom...
Köszönöm türelmük! Magamat ajánlom! —

Legujabb.

(„A Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.)
A háboru.
BUDAPEST nov 14. Nis (hivatalos)
Garasánin külügyminiszter, a szerb ügyek

vezetésével is megbízott szofiai görög
követet utasította, hogy tudassa a bolgár
kormányval, hogy a szerb kormány a
bolgárok részéről történt
provokálásra a háboru megü-
zenésével válaszolt. Milán király éj-
jel Piroba ment, hogy a szerb csapatok
fölött átvége a főparancsnokságot.

BERLIN nov. 14. Sándor bolgár
fejedelemnek az elsőtestőrezredből kilépése
melyben a lá suite hadnagyi rangot vi-
selt, saját kérelmére megengedettett.

Felolvasó szerkesztő és kiadó lapulajdono:
VÉRTESI ARNOLD.
Főmunkatárs: KARCZAG VILMOS.

Nyílt-tér.

Az egyedüli s teljesen esal-
hatatlan szer még akkor is, ha
minden egyéb a hajkihullása
ellen sikertelen maradt, az én
amerikai eredetű Bay-Rumom.
A haj kihullása 8 nap alatt
megszűnik végképen s annak
sűrű utánnövése háromszor
ZUMBALEND. annyi időre biztosítottatik. —
Fejkorpa s egyéb tisztatlanságok egy
éj alatt eltűnnek. Barmely pipere asztalon
nélkülözhetlen fejmosóvíz. Ára 1 frt 40 kr.
Főraktár: Wessely J. okl. gyógyszer. Bécs, I.,
Augustinerstrasse 7. Palacsok teljes czimem
nélkül — hamisítványok. Naponkint postai
szállítás. Raktár Dr. Rótschnek V. Emil
debreczeni, s minden jelentékenyebb gyógy-
szertárban.

Kwizda Ferencz János cs. k. udvari szállító
urnak Kornuburgban.
Örömmre szolgál, önék, sok évi ta-
pasztalat után, bizonyíthatni, hogy cs.
k. enged. marhaporával lovakkal feltűnő
hatást észleltem. Cs. k. enged. mosdóvízét
lovak számára, erősítőnek vadászati vagy ter-
hezebb szolgálat után, leg jobban ajánl-
ható.

Donaueschingen (Bádeni nagyherczégység)
1885. február 28.
Kunet Frigyes.
Furtenberg herczeg-
főnése lovasza.
A áruhelyekre vonatkozólag lapunk
mai számában foglalt cs. k. eng. Kornu-
bargi marhapor című hirdetésre
utalunk.

Kunet Frigyes.
Furtenberg herczeg-
főnése lovasza.
A áruhelyekre vonatkozólag lapunk
mai számában foglalt cs. k. eng. Kornu-
bargi marhapor című hirdetésre
utalunk.

Arverési hirdetés.

A debreczeni ipar és kereskedelmi
bank megkeresésére közhírré tétetik,
hogy a tőle, 2501, 2098, 2700, 1930,
1799 2151 számok alatt felvett kölcsön
előlegek fedezésére kézi zálogul átadott
arany s ezüst neműek s érték papírok
az itt Debreczenben, piacz utcán 1829.
számu házban az I-ső emeleten a bank
helyiségben f. nov. hó 19-án d. e. 10.
órákor megtartandó nyilvános árverésen
a legtöbbet ígérőknek azonnali készpénz
fizetés mellett elfognak adatni, Mire a
venni szándékozók jelen hirdetményvel
meghívatnak.

Paksy Imre.
kir. közjegyző.

Előnyös kereset!

Minden ra gu állandó személyek,
kik a törvény által megengedett ál-
lam-és magán-sorjegyek részletfizetés
melletti eladásával foglalkozni óhaj-
tanak, igen előnyös feltételek mel-
lett felvételnek; némi tevékenység
esetében
== havonként 100 egész 200 frt ==
kereshető.

Ajánlatok az eddigi foglalkozás meg-
nevezésével intézendők: Rudolf Mos-
schech Bécsben E. szám 1001. alatt.

Előnyös kereset!

LILIONESSE
ismert kitűnő szépitőszert, mindenféle bőr-
tisztáltság eltávolítására.
Valódi minőségben kapható:
Dr. ROTHSCHEK V. EMIL
czegléd-utcai gyógyszerárban.
DEBRECZENBEN.

Nagy feltűnést

kelt mindenütt a bécsi első szövetségnek az elsőrendű orvosi kitüntetések előírásai szerint tiszta gyapjából készített, sűrűn szövött, legújabb divatu

egészségi-téli-kabátok.

Egészségi kabátaim a lehető legmelegebbek és a mellett legégségesebbek ruháimnak, mert:

1. A testet egyforma melegséghen tartja.
2. Megóv hűléstől, mert a képződő izadást a gyapjú fel fogja.
3. Minden testhez, hozzásimul, és
4. Igen czélszerű, kényelmes és olcsó mert csak

1 ft 80 kr.

A kinek tehát egészsége drága, ne mulassza el, azonnal egy egészségi-téli-kabátot rendelni, mert jobb minden más téli öltözéknél Valódi minőségben egyedül az

I. Bécsi bizomány és export-üzlet

Wien, III. Kolonitgasse No. 8.
árusítja

Rendelményeknél elég, a nagy, közép vagy kicsi jelölés. — Utánvét mellett küldés.

PIRSZEN

(COAKS)

ugyszinte kőszent fűtésre és kovácsok részére legjobb minőségben házhoz is szállítva ajánl jutányos áron

a légszeszgyár igazatósága.

Megrendeléseket részünkre elfogad Koudor L. ur czepléd utcán.

Eladó fa.

A sétatért végén és sétatért közt lévő ákáczos erdőben 100 öl fa eladó, 8—12 méter hosszúsága, mely ugy kerék és kocsigyártók, valamint a t. cz. gazdaközönségnek mindenféle czélra igen jól felhasználható.

Ertekezhetni a helyszínén.

A magyar petroleum

Ipar- Részvény-társaság

budapesti gyárában lepárolt petroleum literenként 20 krajczár.

Valódi amerikai salon petroleum

literenként 24 krajczár.

Valódi amerikai különleges salon petroleum

literenként 28 krajczár. Késpénz fizetés ellenében

Geréby Fülöp

kereskedésében
DEBRECZENBEN.

J E L E N T É S.

Van szerencsém úgy a helybeli mint a vidéki nagyérdemű közönséget értesíteni hogy az őszi és téli idényre raktáramat a legjobb anyagból készült

női, férfi és gyermek

bőr, posztó és nemez lábbeli

árakkal szereltem fel.

Ezután is mint eddig főtörökvésem oda irányuland az igen tisztelt cipővető közönségnek a legjobb minőségű árukat a legolcsóbb árban szolgáltatni, a nagyérdemű közönség további b. pártfogását kérve illő tisztelettel

FAK OTTÓ.

Debreczenben a városház épületben
Telegr. K. Lajos könyvkereskedése mellett.

Az arany csizmához

Megrendelések mérték után, egytősen eszközöltek.

Figyelemreméltó minden nőnek.

Női ruha szabásmintát és készítés mértékével és minta rajzoláshoz legalkalmasabb és legkönnyebb mód szerint alapos oktatás nyerhető

WIZVÁRI IGNÁCZ

első debreczeni női ruha varró és szabászati intézetében.

Főter, Hungáriával szemben Br. JOSINCZINÉ fele házbán.

A legújabb francia szabásmintát legfeljebb 8 nap alatt elsajátítható 10 ftér.

Párisi szabás minta jól testhez illő 50 kr.
Egész derék kiszabása a összférezése 80 kr.
Pongyola vagy ruha kiszabása a összférezése 1 ft 20 kr.
Ugyszintén ruhák őszi és téli felöltők a legújabb párisi és berlini divatlapok szerint legjutányosabb árban elkészítenek.
Gyász ruhák 24 óra alatt, bár mennyi, elkészítésre felvétetik.
Videki megrendelések mérték vagy ruha derék beküldése után pontosan a leggyorsabban eszközöltenek.
Kivánatra minta kollektiók bérmentve küldetnek.
A t. cz. hölgyközönség becses pártfogására ajánlva magam

Wizvári Ignác

Am 1. und 15. eines jeden Monats beginnt ein neues Abonnement auf das oppositionelle

„Budapester Tagblatt“

dessen Prämumeration hiemit der deutschlesenden Bevölkerung empfohlen wird. Wie bisher wird das „Budapester Tagblatt“, unabhängig nach jeder Richtung bleiben, frisch und interessant sein und den Lesern stets die besten Arbeiten und neuesten Nachrichten vorlegen. Ein Hinweis auf unser Blatt und unsere hervorragenden Mitarbeiter genügt.

Im politischen Theile brachten wir Artikel von:
Graf Albert Apponyi, Stefan von Bittó, Graf Aurel Desseffy, Klemens Ernusz, Franz Fenyvessy, Béla Grünwald, Emrich Hódossy, Ferdinand Horanszky, Ludwig Horváth, Paul Királyi, Albert Kovács, Paul von Somssich, Ladislaus Tomesányi, Emrich Veszter, Adolf Zay, Graf Robert Zselinszky.

Im Feuilleton veröffentlichten wir Arbeiten von:
Kornel Abrányi jr., Emil Abrányi, Madame Adam (Juliette Lamber) in Paris, Helene von Beniczky-Bajza, Graf Nikolaus Beilken, Francis Broemel in London Jules Claretie in Paris, Gregor Csiky, Graf Karl Coriun in Görz, Baron Carlos von Gager in Dresden, General Richard Gelich, B. Nikolaus Horváth, Hieronymus Lorm in Dresden Wih. Karozag, Koloman von Mikszáth, Berthold Moldauer in Wien, Emil Peschkan in Frankfurt a. M., Elise Polko in Deutz a. R., Gräfin Anna Pongrácz in Wien, P. K. Rosegger in Graz, Leopold von Sacher-Masoch in Leipzig, Thomas von Szana, Dr. Ludwig Tolnai, Bela von Tóth, Emil Mario Bacano in Szt-Pölten, Hermann Vámbéry, Johann Vajda, Johannes Ziegler in Wien.

Unsere Romanbeilage wird wie bisher, so auch in Zukunft die besten Hervorbringungen der Weltliteratur publizieren.

Gegenwärtig publizieren wir eine humoristische Erzählung von
Moritz Jókai: „Ein Putsch in Rumänien“
Im Laufe des Monates November folgt eine Novelle von
Karl Erdmann Edler. „Baldine“.
Im Laufe des Monates Dezember publizieren wir nach diesen Meisterwerken der Literatur einen kleinen Roman von
Koloman Mikszáth: „Das Gras von Lohina“.
Die Abonnementspreise betragen

Für einen Monat	fl. 1.20
für drei Monate	fl. 3.50
für ein halbes Jahr	fl. 7.—
für ein Jahr	fl. 14.—

Neuabretenden Abonnenten, welche das „Budapester Tagblatt“ auf drei Monate pränumerieren liefern wir das Blatt gleich nach erfolgter Einendung des Abonnementsbetrages, bis zum 1. Jänner.

gratis.

Administration des „Budapester Tagblatt“ Budapest, Gittergasse, Karlskaserne 7.

Arverési hirdetmény.

Greczkó Sándor esődtömégéhez tartozott illetve pótléltartozott áruezkek u. m. ruhaszövetek, kalmuk, barchette, flannel, karton és különféle kendők összesen 2856 ft. 38 kr. becsértékben továbbá 250 fira becsült bontó felszerelések végre egy 80 fira becsült Werhein Kassának választmányi határozat folytán elárvereztetni rendeltetett, mely folyó évi november 16-án és következő napjain mindenkor délelőtt 9 órakor kezdődik, a midőn a fent elősorolt cikkek (Piacz Scheer ház) nyilvános árverésen a leg többet ígérőnek azonnali késpénz fizetés mellett kisebb nagyobb mennyiségben szükség esetén a becsáron alól is elfognak adni.

Debreczen 1885. év. nov. 12-én.
Sorger József
tömegmondnok.

Cs. k. szab.

Korneuburgi állatpor

lovak, szarvasmarhák- és juhokéak

Kwizda Ferencz János Korneuburg,

es. kir. udvari szállító és körgyógyász-sz.

Ő Felségeik az angol királyné, a porosz király és német császár, valamint sok magas állású egyéniség istállóiban rendkívüli sikerrel használtatják és a londoni, párisi, bécsi, müncheni és hamburgi érmekek kitüntette.

Sok évi próba szerint állatállapító pórnak bizonyul rendes kiszolgáltatás mellett étvágyhiányban, tejjavításnál, segélyezé az állatokat állhatatosságokban, edzés ellen és elállítja azoknak használatmaikat.

Valódi:

DEBRECZENBEN nagyban Geréby Fülöp-nél, Kicsinyben Dr. Rotschnek V. Emil gyógyszerárban és Riekl J. Zelmossal; Nagyváradon Janky Antal, Kiss Samuel és Wurst Ferencz-nél; Miskolczon Dr. Csorba István, Dr. Csathy Gyula, Ujházy Kálmán és Mahr Károlynál, Nyíregyházán: Szokó Adolf-nál és Szolnokon: Horanszky és Keckessy Tódor gyógyszerárjaiban.

Főszékhelyi raktár: Korneuburgi kerületi gyógyszerár.

Azonkívül a koronaországok majd minden városa és mezővárosaiban van raktár, mi koronként a vidéki lapokban közöndomáshozatik.

Csaisások akadályozása miatt kérétek a n. é. közönség arra ügyelni, hogy minden ügy néveláírasomat vérea mezőben tartalmazzza.

A ki gyártmányom utánzóinak nyomára vezet, 500 forintig terjedő jutalmat kap.

Kwizda János Ferencz.

es. k. udvari szállító
KORNEUBURGBAN.

TÜDŐ-, MELL-, NYAKBETEGEK (sorvadásban szenvedők) és ASTHMA BETEGEK

az általán belső Oroszországban feltalált gyógyfű, mely nevet után „Homericana“ nevet isel, gyógyhatására figyelmeztetnek. Orvosilag kipróbált és ezer meg ezer bizonyítvány által elismert szer. 15 kr. helyet beküldése mellett ingyen küldetik egy fűzet magyarázat. Egy 60 grammos csomag „Homericana“, mely két napra elég 70 kr. és a valódiság jelöl minden csomagon néveláírasom van. Figyelmeztetek más czégek által árasítandó nem valódi „Homericana“ vételétől.

Valódi csak általam

PAUL HOMERO, Triestben (Ausztria)

Készítője és feltalálója az egyedül valódi Homericana gyógyfűnek.

3925
1885.

Arverési hirdetményi kivonat.

A nánási kir. járás írószág mint telekkönyvi hatóság közli, hogy Farkas Viola végrehajtónak Koszta Antalné végrehajtást szenvedő elleni 289 ft 17 kr. tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében (a nánási kir. járásbírószág) területén lévő és Dorogon fekvő a dorogi 713 és 719 sz. tjkönyvben foglalt ingatlanokra az árverést 1332 ftban ezennel megállapított kikiáltási árbán elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. évi nov. hó 26-ik napján délelőtt 9 órakor Dorog város házánd megtarandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át késpénzben, — vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nánáson 1885. évi sept. hó 22-ik napján.

A nánási kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.

Sebestyén
aljárásbíró

Szerkesztő: P. SIMON

HIR

előzetes pénzt

valamint

minlen kősz

XII. é

A szer

ezeni El

mában hoz

ma már

tén y. Vég

mész belath

bak előtt i

A ha

körökben

sem jött v

mennyire a

zet már hu

Bulgária k

jük még h

mentán sik

főleg ujjab

tikuson pr

király mérs

lóban csod

E foly

nem csodál

proclamatió

tovább az

be a kon

megállapod

Bécsi

hogy Milán

szerb terül

következtét

véleménye

birta rá vé

proclamatió

miután a c

felül igen

pet, sem a

többé siker

ményének

tatani, —

ponta folm

Minder

a bo'garok

a harcztot

megtörténn

A ké

Bevilág

rőzsás fény

rült. — Az

elkísérik. J

álmodott!

— Föl

édes anyja.

Az órá

nye, még so

rohanyast t

— Mi

Szive

arcsa kigy

távolba.

Aztán

öltözködni

vissza száll

lelkét betölt

ugy reá?

Ha tud

gr. mily láz

pillanatban

hogy meg

Hát le

nosau verg

nem éli tul

Miért a

a ki soha s

o? Am válas

vissza nem

Hanem

gedés követ

Mit ak

lő hajával?

elvakultsá

tal leány ny

csak mézes

jának. Csa

nyerni. — E

rázta!